

Fjerde kvartal 2007

Krig og terrortrusler kunne ikke hamle op med spørgsmål om velfærd og kvalitet i den offentlige sektor, da Danmark gik til valg den 14. november. I andre lande af vores egen slags – rige, sociale, trygge samfund — er regeringer blevet ristet af medierne for deres deltagelse i krigen i Irak og Afghanistan. Men således skulle det ikke gå i den danske valgkamp. Ikke alene foretrak både medierne og politikerne at skændes om velfærd herhjemme frem at tale om Irak og Afghanistan. Vælgerne valgte også at give VK-regeringen ‘four more years’.

Og da statsminister Anders Fogh Rasmussen præsenterede sin ny regering, gik de tre centrale ministre for udenrigs- og sikkerhedspolitik igen. Udenrigsministeren vil også de næste år hedde Per Stig Møller. Søren Gade vil fortsat være forsvarsminister med et vældigt personligt stemmetal, ligesom Ulla Tørnæs trods skeptiske prognoser hos mediernes korps af spindoktorer fortsat vil være minister for samarbejde med ulandene.

Samme regering. Samme kerne-ministre. Samme politik – næsten. Ja, skønt nordisk politik ikke kom til at spille nogen rolle – man skulle

mindst have lup og høreapparat for at lokalisere en nordisk debat i valgkampen – kan det dog nævnes, at Bertel Haarder har overtaget nordisk samarbejde fra Connie Hedegaard, som også har afgivet den hjemlige miljøpolitik til fordel for et superministerium for klima og energi, lidt af en international innovation.

Hendes opgave turde dog også være international, al den stund hun har fået to år til især at forberede det internationale klimatopmøde om afløsningen på Kyoto-aftalen. Den nye skal i hvert fald hedde noget med ‘Copenhagen’ – om end næppe opkaldes efter Bjørn Lomborgs omstridte ‘Copenhagen Consensus’. Hun får travlt.

Hedegaard besluttede således omgående at udsende fem nye klimaattachéer, tre af dem til de tre største CO₂-udledere, som kan afgøre Københavner-topmødets skæbne, altså USA, Kina og Indien. De nye klimadiplomater skal i hver deres vækstcentrum folde ørene ud og fortolke alle relevante signaler fra såvel regeringer som erhvervsliv og NGO’er om forberedelsen af Det Store Københavnske Kompromis.

Ret beset var Venstres Anders Fogh Rasmussen og Socialdemokra-

ternes Helle Thorning Schmidt ikke uenige om forfærdeligt meget i den internationale politik, efter at VK-regeringen havde trukket det store kontingent soldater hjem fra Sydirak. De var og er enige om at fastholde det danske militære engagement i Afghanistan. De er enige om at være tilfredse med EU's nye reformtraktat. De er enige om, at Danmarks EU-forbehold er ved at være udtjente.

Deres vilkår i valgkampen var heller ikke så vældigt forskellige. De blev begge presset af deres støttepartier – V af Dansk Folkeparti, S af Socialistisk Folkeparti – som hver især vil have EU-reformtraktaten til folkeafstemning. Og begge måtte reelt indkassere nogle øretæver til deres partier.

Anders Fogh Rasmussen tabte flest mandater, men Venstre er fortsat Danmark største parti, og Fogh beholdt et flertal for VK. Helle Thorning Pedersen tabte lidt færre mandater og fik ros for sin kampagne, også af borgerlige medier, men indkasserede immervæk det dårligste valgresultat for Socialdemokraterne i 100 år. Hun var således langt fra et folketingsflertal – hvilket sparede hende for at teste, om hun virkelig kan favne så vidt, at både de Radikale og Enhedslisten ville stemme for hendes internationale politik.

I stedet: Et VK-regeringsgrundlag med de samme ministre og med flere klare signaler om kursen for de kommende år. Klimapolitikken skal

i fokus med ambitiøse mål for begrænsningen af CO₂-udledning. Københavnertopmødet skal være en succes, dvs. ende med en enighed, der omfatter både USA, Kina og Indien. Danmark skal fortsat være engageret i Afghanistan og Irak, både militært og med civil udvikling. DIIS skal lave en analyse af den militære og civile indsats i de to lande, og regeringen vil selv udarbejde en langtidspan for engagementet i Afghanistan.

Ulandshjælpen skal op fra de nuværende 0,8 procent af BNI til én pct. i løbet af nogle år. Det særskilte 'Arabiske Initiativ' for støtte til udviklingen af arabiske civilsamfund skal fortsætte, og VK-regeringen vil være parat til at støtte en mellemøstlig fredsproces, hvis den pludselig skulle opleve fremskridt.

Endelig vil Danmark under VK støtte udviklingen af en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU. Derfor skal de 14 år gamle danske EU-forbehold ifølge VK-regeringen III til folkeafstemning, formentlig allerede i 2008. Det kan kræve et tæt samarbejde med de slagte rivaler blandt Socialdemokraterne, al den stund begge deres respektive støttepartier – Dansk Folkeparti og SF – vil anbefale et nej og formentlig vil presse på for desuden at kræve reformtraktaten til folkeafstemning.

Den første meningsmåling om EU-spørgsmål efter valget viste i *Berlingske Tidende* et flertal imod en ophævelse af det retlige forbehold.

Opringning fra Washington

Præsident Bush var hurtigt på telefonen for at ønske Anders Fogh Rasmussen til lykke, ligesom den amerikanske ambassadør valgte at feste med Venstre på valgnatten.

Men den danske statsminister kan ikke længere hverken kritiseres, drilles eller beundres for at være en særlig ven af USA i Europa, efter at såvel den ny franske præsident, Sarkozy, den ny britiske regeringsleder Gordon Brown og den tyske forbundskansler Angela Merkel også gør et stort nummer ud af genskabe et godt transatlantisk partnerskab.

Fogh gentog under valgkampen sit nye forsæt – som han deler med Bush – om at frigøre Danmark for enhver afhængighed af energiimport fra ustabile lande i Mellemøsten.

Også Ulla Tørnæs kan få travlt. Ud over at ulandsbistanden skal i vejret, vil regeringen styrke sin tidligere bebudede fokusering på Afrika, hvor to tredjedele af den bilaterale ulandshjælp skal investeres. Menneskerettigheder, hjælp til flygtninge i nærområder og støtte til klimapolitik skal i fokus, også i ulande.

Den danske regering fik under valgkampen i øvrigt tilslutning i FN til et forslag om en skærpet indsats mod tortur. På dansk initiativ vedtog et udvalg under generalforsamlingen i New York en resolution, som skærper folkerettens forbud mod tortur og anden grusom, umenne-

skelig eller nedværdigende behandling. Staterne skal ifølge resolutionen, der blev sendt videre til vedtagelse på generalforsamlingen, forpligte sig til enten selv at retsforfølge påståede torturbøddler eller udlevere dem til et land, hvor de bliver retsforfulgt.

I øvrigt:

- Regeringens ny fødevareminister Eva Kjær Hansen tog sidst i november skarpt afstand fra et forslag fra EU-Kommissionen om en ny eksportstøtte til svineslagterier – i modstrid med Kommissionens øvrige plan om at aftrappe sin hidtidige enorme landbrugsstøtte.
- Britiske soldater syntes ved en fejltagelse at stå bag drabet på to danske soldater i Afghanistan den 26. oktober. Storbritannien iværksatte sidst i november en undersøgelse af episoden.
- Udenrigsminister Per Stig Møller og flere tidligere danske udenrigsministre – og Enhedslistens Asma Abdol Hamid – protesterede sidst i november mod en saudiarabisk dom på 100 piskeslag til en voldtaget kvinde for i strid med saudiske regler at opholde sig usømmeligt i bilen med en fremmed mand.

Michael Seidelin er udenrigspolitisk journalist og analytiker på Politiken. Anders Jerichow er kronikredaktør på Politiken og redaktør af udenrigs.